

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki)

ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ที่บรรจุใหม่ และที่ปฏิบัติงานอยู่เดิม หรือผู้บริหาร ท้องถิ่น รวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่น หลายท่านอาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการ ได้ถูกต้องหรือไม่นั้น เวลาที่เห็นข้าราชการ ฯ คนอื่นสวมใส่เครื่องแบบ มาปฏิบัติราชการและในงานพิธี การมีการแต่งกายด้วยชุดขาวทั้งชุด หรือบางงานพิธีทำไมถึงแต่งเสื้อสีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่ใส่สีขาว ล้วน เพราะอะไร เราจะมีความรู้เรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจเป็นแนวทางปฏิบัติ เดียวกัน ว่าเครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุดเค้ามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าอย่างไร และการ ประดับ อินทราวุธ การติดแพรแถบ การติดสังกัด และป้ายชื่อตนประดับอย่างไรจึงเรียกว่าถูกต้อง ลองมาศึกษา เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2542) ออกตามความใน พระราชบัญญัติ เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2509 ได้ระบุไว้

1. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki) มี 2 ประเภท

1.1 เครื่องแบบสีกากคอปับ (แขนยาว / แขนสั้น)

1.2 เครื่องแบบสีกากคอบะ

ตัวอย่างเครื่องแบบกากคอปับ (แขนยาว)

เครื่องแบบสีกากคอปับแขนยาว
สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอปับแขนยาวสี kaki
- ◆ กางเกงขายาวสี kaki
- ◆ เข็มขัดทำด้วยด้ายดักสี kaki หัวเข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัดดู เทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีดำหรือสีน้ำตาล สีเดียวกับ รองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้าน หน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกม. ติดที่อกเสื้อ ด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับ อินทราวุธเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือ กระเป๋

เครื่องแบบสีกากคอปับแขนยาว
สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอปับแขนยาวสี kaki
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสี kaki
- ◆ เข็มขัดทำด้วยด้ายดักสี kaki หัวเข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดส้น หรือวัดดู เทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้าน หน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกม. ติดที่อกเสื้อ ด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับ อินทราวุธเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือ กระเป๋

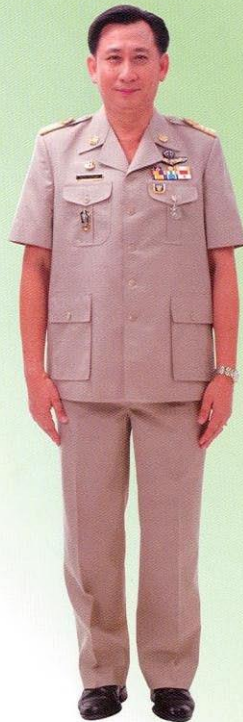
ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอพับ (แขนสั้น)

เครื่องแบบสีกากีคอเบะแขนสั้น

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอเบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัตถุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีดำหรือสีน้ำตาล สีเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ไหล่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอเบะแขนสั้น

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอเบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสีเหลี่ยมทึบผ้าคาดทับเสื้อ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดส้น หรือวัตถุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ไหล่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอเบะ

เครื่องแบบสีกากีคอเบะแขนสั้น

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ◆ เสื้อคอเบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือวัตถุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีดำหรือสีน้ำตาล สีเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ไหล่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอเบะแขนสั้น

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอเบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสีเหลี่ยมทึบผ้าคาดทับเสื้อ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดส้น หรือวัตถุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อที่ไหล่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวราชการ)

2. เครื่องแบบพิธีการมี 5 ประเภท

- 2.1 เครื่องแบบปกติขาว
- 2.2 เครื่องแบบปกติกาเกี๋ยคอต้ง
- 2.3 เครื่องแบบครึ่งยศ
- 2.4 เครื่องแบบเต็มยศ
- 2.5 เครื่องแบบสโมสร

ในที่นี้...กล่าวถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ มีดังนี้

➢ **เครื่องแบบปกติขาว (กางเกงขาว+เสื้อขาว)** ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนชาย

ชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชฯ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนซ้าย

หญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง 4 ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ที่แนวسابอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร 3 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม 5 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ 1 กระเป๋า เป็นกระเป๋าคอเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว

➤ **เครื่องแบบครึ่งยศ หรือ ปกติขาวครึ่งยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ ลักษณะ และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือ เสริมสีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ตัวอย่างเครื่องแบบครึ่งยศ

เครื่องแบบครึ่งยศ ส่วนเบื้องหน้ามีกึ่งตั้งเครื่องแบบหมายเลข 2 สุภาพบุรุษ ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ ◆ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการขายาว ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวู้ดเทียมหนังสีดำ ◆ ถุงเท้าสีดำ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกนกม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักที่อกเสื้อซ้าย ข้อยกยัดเต็มแผ่นปลายมนติดคอกโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)	เครื่องแบบครึ่งยศ ส่วนเบื้องหน้ามีกึ่งตั้งเครื่องแบบหมายเลข 2 สุภาพสตรี ◆ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลมกระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอปานกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีกระดุมด้านล่าง 2 ข้าง ◆ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเชื่อนกลาสี ◆ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวู้ดเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้าขาวสีเนื้อ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกนกม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักที่อกเสื้อซ้าย ข้อยกยัดเต็มแผ่นปลายมนติดคอกโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)
---	---

- **ปกติชาวเต็มยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ สายสะพาย (ถ้ามี) นิยมแต่งในวันที่ 5 ธันวาคมหาราช ลักษณะและสว่นประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ

เครื่องแบบเต็มยศ สวมเสื้อนอกปกขาวใช้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1 สุภาพบุรุษ ❖ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทอกเสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ ❖ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการชายยาว ❖ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดดูเทียมหนังสีดำ ❖ ถุงเท้าสีดำ ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีขาวติดสีดำปัดพื้นทองลายช้อยพฤษฯ เดิมแผ่นปลายมนติดคอกโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ	เครื่องแบบเต็มยศ สวมเสื้อนอกปกขาวใช้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 1 สุภาพสตรี ❖ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอป้านกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีกระเป๋าด้านล่าง 2 ข้าง ❖ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเชือกกลาสี ❖ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ❖ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกหม. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีขาวติดสีดำปัดพื้นทองลายช้อยพฤษฯ เดิมแผ่นปลายมนติดคอกโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ
---	---

การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้ เป็นภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือ การประดับเครื่องหมายข้าราชการ สำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่านจะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้อง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2509 ซึ่งโมเดล เป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในแต่ละ กระทรวงจะมีความแตกต่างกันในส่วนของเครื่องหมายแสดงสังกัด นั้นเอง สามารถอธิบายตามโมเดลได้ ดังนี้

➤ เลื้อ (ชาย - หญิง)

เลื้อสีกากีคอปับ แขนยาวมีกระเปาะเย็บติดหน้าอกข้างละ 1 กระเปาะมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางแนวตั้ง ใบปกกระเปาะรูปมน ชายกลางแหลมตัวเลื้อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอกเลื้อ 6 เม็ด (รวมกระดุมคอเม็ดบนสุด) ไม่มีจีบด้านหลัง

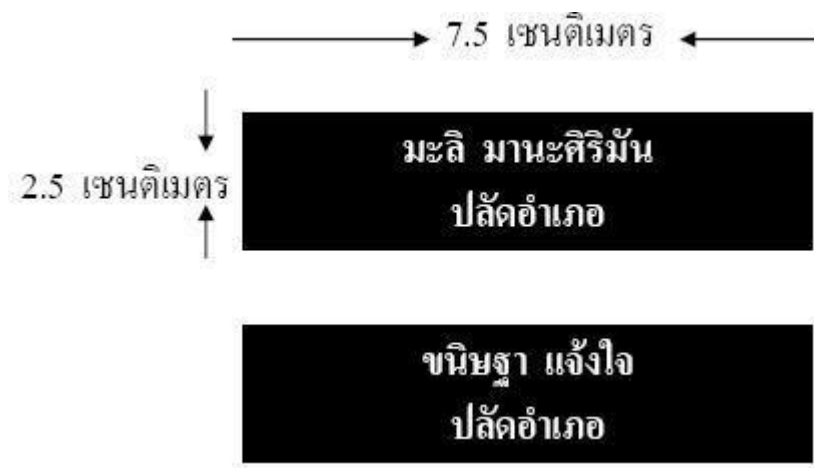
➤ กางเกง และกระโปรง

- กางเกงสีกากี ขาวขาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ไม่พับปลายขา กระเปาะข้างตรง มีจีบด้านหน้าหรือด้านข้าง มีจีบหน้า หรือ ไม่มีก็ได้

- กระโปรงสีกากี ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นส้อม หรือตัดปลายยาวครึ่งน่อง มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ ตะเข็บหลัง 2 ตะเข็บ หรือไม่มีก็ได้ แต่ห้ามมีจีบรอบ

หมายเหตุ : การแต่งกายชุดสีกากี เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนักนายก รัฐมนตรีเป็นระเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

➤ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อ พื้นสีดำ แสดงชื่อตัว ไม่มีคำนำหน้า ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ไม่มีสัญลักษณ์และ
ขอบขาว ติดที่หน้าอกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ 0.5 เซนติเมตร

เข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนกว้าง 3.5 เซนติเมตร ยาว 5
เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด ขณะคาดเข็มขัด ห้ามคาดเข็มขัดปล่อยชายยาว ปลายเข็มขัด
ควรโผล่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้น หรือ ไม่ก็สอดซ่อนปลายไว้

➤ เครื่องหมายแสดงสังกัด

เครื่องหมายแสดงสังกัด จะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของกระทรวง
มหาดไทย จะมีลักษณะทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์ (ห้ามเคลือบพลาสติก) ติดบริเวณคอ
เสื้อทั้งสองข้างหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

➤ รongเท้า

ชาย เป็นรองเท้าหุ้มส้น หรือหุ้มข้อ ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือ สีน้ำตาล
ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิง เป็นรองเท้าหุ้มส้นปิดปลายเท้า หรือรัดส้นปิดปลายเท้า ทำด้วยหนัง หรือวัสดุ
เทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)

➤ แพรแถบ

หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น บริเวณอกด้านซ้ายจะมีแถบสีลักษณะแตกต่างกันไป แล้วมันมีความหมายอย่างไร ติดไปเพื่ออะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่า หรือว่าเป็นเครื่องแสดงวิทยฐานะ จากนี้ เป็นคำอธิบายเกี่ยวกับแพรแถบให้ได้เข้าใจ กันมากขึ้น

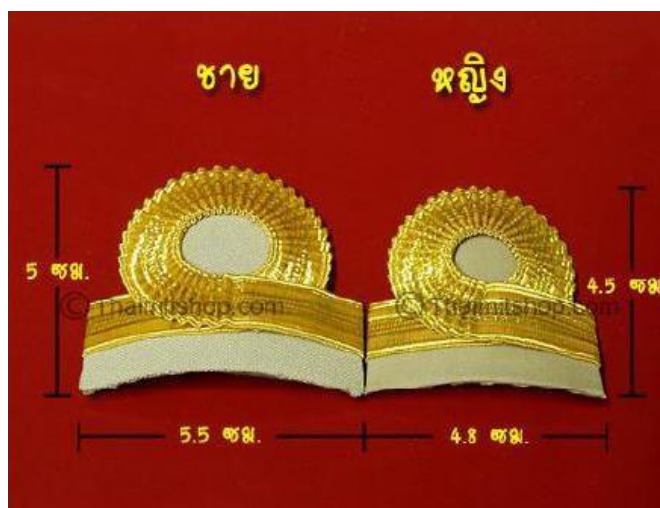
แถบ สีนั้นเรียกว่า "แพรแถบย่อ" ซึ่งจะมีชั้น ชั้นละก็เหรียญก็ตามแต่ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีชั้นละ 3 เหรียญ **แพรแถบ** ทำด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋าด้านซ้าย ประมาณ 0.5 เซนติเมตร ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแพรแถบชั้นต้นที่สามารถประดับได้ เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้กรมธนารักษ์จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวโรกาสต่าง ๆ จะใช้ประดับชุดปกติขาวในงานพิธีการหรือชุดปฏิบัติงาน (ชุดกาเกี)

อินทราณูเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

ระดับซี ๑

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างบาง แถบบนขมวด

ระดับซี ๒

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๑ แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 3 - 4

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 5 - 6

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 3 แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 7 – 8

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แแถบใหญ่ แแถบบนขมวด

ระดับซี 9 ขึ้นไป

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แแถบใหญ่ แแถบบนขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์

=====

อินทรรูปเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ

=====

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 1

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างบาง กว้าง 5 มิลลิเมตร แถบบนขมวดกลม ไม่ตวัดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 2

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แถบ กว้าง 1 ซม. อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 3 และ 4

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 5 และ 6

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 3 แถบเล็ก อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

อินทราของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

เครื่องแบบพิธีการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอินทราแข่งกว้าง 4 เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีทาสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดดุมโลหะสีทองตรา ครุฑพ่าห์ ขนาดเล็ก อินทราชนิดนี้

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 1

- มีแถบสีทองกว้าง 5 มิลลิเมตร เป็นขอบพื้นสีดำล้วนไม่มีข้อชัยพฤกษ์

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 2

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบและปักดุน
สีทองลายข้อชัยพฤกษ์มี ดอก 1 ดอก ไม่เกิน 1 ใน 4
ส่วนของอินทรา

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 3 และระดับ 4

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตรเป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก 2 ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทราวุฒไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทราวุฒ

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 5 และระดับ 6

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก 3 ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทราวุฒไม่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของอินทราวุฒ

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 7-8

- มีแถบสีทองกว้าง 5 เซนติเมตรเป็นขอบและปิดต้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทราวุฒ

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 9 ขึ้นไป

- มีลักษณะเหมือนช่อชัยพฤกษ์ ระดับ 7- 8 แต่เพิ่มเส้นฐานขึ้นมา 1 เส้น

อินทราณสำหรับผูบรหารทองถินและสมาชิสภาทองถิน

สำหรับการแต่งกายของผูบรหารทองถินและสมาชิสภาทองถินจะมีลักษณะการแต่งกายเหมือนกับขาราชการ พนักงานสวนทองถิน เพียงแตจะแตกต่างกันที่อินทราณสำหรับระดับเครื่องแบบผูบรหารทองถินและสมาชิสภาทองถินเท่านั้นคะ ตามโมเดลต่อไปนี้

ผูบรหารทองถิน

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

ผูช่วยผูบรหารทองถิน

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
(สีกากี)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

สมาชิกสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ
(สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

**เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ เหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวา)
(สีกากี)**

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล

อ้างอิงที่มาข้อมูลบางส่วนจาก :

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2509
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ก.ก.)
- <http://www.thailocalmeet.com/index.php?topic=27192.0>

=====

คำถามที่พบบ่อยๆ : เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ

=====

1. วันรายงานตัวเพื่อเริ่มปฏิบัติราชการ (บรรจุครั้งแรก) ต้องใส่ชุดราชการหรือไม่ ?

ตอบ : ต้องใส่ชุดกากีแขนยาว คอพับ

2. ชุดข้าราชการ (สีกากี) สามารถใส่ในโอกาสใดได้บ้าง

ตอบ : ตามประเพณีนิยมจะขึ้นอยู่กับหน่วยงาน ว่ามีการส่งเสริมให้แต่งเครื่องแบบราชการหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น ในเทศบาล / อบต. จะนิยมใส่กันทุกวันจันทร์ หรือตามแต่โอกาสอื่นๆ เช่น ผู้ที่ต้องเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น

3. ชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนสั้นและแขนยาว มีความนิยมใส่เช่นไร

ตอบ : ในปกติแล้ว ชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนสั้น จะใส่ปฏิบัติราชการตามปกติทั่วไป ส่วนชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนยาวนั้น จะใช้ในโอกาสที่ต้องการความสุภาพเรียบร้อยที่มากขึ้น เช่น วันรายงานตัว วันประชุมสภา วันรายงานตัว (โอน) ย้าย วันสอบเลื่อนระดับ

4. ในการถ่ายรูปชุดปกติขาวนั้น ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุครั้งแรก สามารถติดแถบแพรแถบสีได้หรือไม่?

ตอบ : สามารถติดได้ เพราะแพรแถบสีนั้น คือ แพรแถบเหรียญที่ระลึก ซึ่งเป็นเหรียญที่ออกมาเนื่องในพระราชพิธีสำคัญๆต่างๆของประเทศไทยเพื่อเป็น ที่ระลึก ซึ่งทุกคนสามารถประดับได้ โดยคนผู้นั้นจะต้องเกิดทันในปีที่มีการจัดพระราชพิธีนั้นๆ

5. แพรแถบสี ท ำไม่บางคนมี 3 ชั้น และบางคนมี 2 ชั้น

ตอบ : กระประดับนั้น จะแตกต่างกันตามปี พ.ศ. ที่เกิด แต่ถ้าหากจะประดับเหรียญที่ระลึกที่ออกมาก่อนปีที่เกิดก็ไม่เป็นไร ถึงแม้จะผิดพลาดแต่ก็เป็นเรื่องเล็กน้อยปกติแล้วจะโดนมองข้ามไปไม่มีความผิด อะไร เนื่องจากตามร้านมักจะทำแพรแถบที่เป็นแบบสำเร็จรูปมาซึ่งจะไม่มีทำไว้คนที่ เกิดในช่วงปีหลังๆ เพราะว่าทำออกมาแล้วสีไม่สวยคนไม่นิยมติดกัน